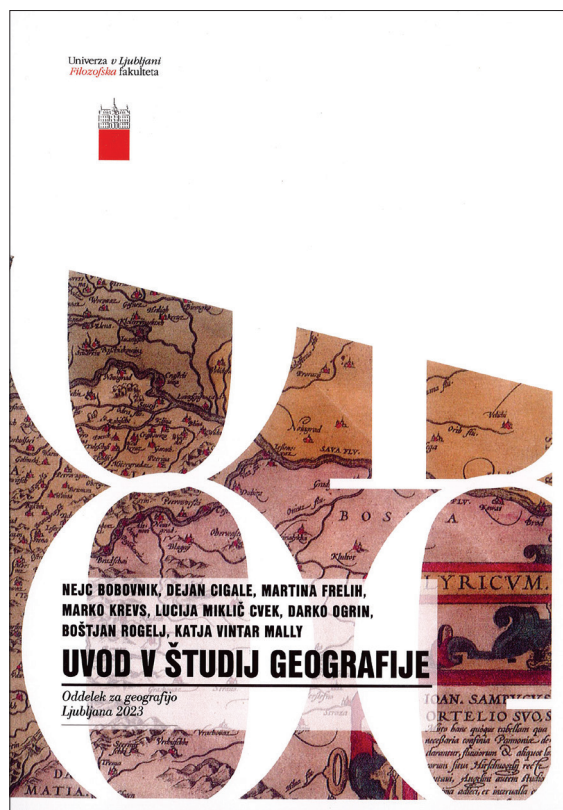

UVOD V ŠTUDIJ GEOGRAFIJE

Nejc Bobovnik, Dejan Cigale, Martina Frelih, Marko Krevs, Lucija Miklič Cvek, Darko Ogrin, Boštjan Rogelj, Katja Vintar Mally: Uvod v študij geografije. Ljubljana, Založba Univerze v Ljubljani, 2023, 237 strani.

Generacije študentov geografije smo s strahospoštovanjem vstopale v svet geografskih znanj, preteklih in aktualnih spoznanj doma in po svetu, metod dela, nabora domače in tuje literature z Vrišerjevim učbenikom Uvod v geografijo. Razvoj stroke in potrebe prakse pa so vedno bolj klicali po prenovi oziroma po novem učbeniku. Novi učbenik je zato pravi in hvalevreden odziv na te potrebe. Z njim smo geografi, predvsem pa študenti dobili sodoben, zelo kakovosten priročnik. Študentom bo na široko odpiral vrata novih znanj, metod dela ter priporočil in to ne le kot začetnikom, ampak jih bo nedvomno spremljal tudi v času študija ter kasneje, ko si bodo v praksi ustvarjali strokovne kompetence.

Učbenik ima 5 poglavij, kjer so različni avtorji, učitelji in strokovni sodelavci Oddelka za geografijo, predstavili pester mozaik znanj, ki jih mora spoznati vsak bodoči geograf, če bo kasneje deloval v pedagoškem procesu, na znanstvenoraziskovalnem področju ali pa kot strokovnjak pri reševanju aktualnih prostorskih izzivov.

Avtorji posameznih poglavij so dobro umestili geografijo v sistem znanosti in predstavili njen kompleksni značaj oziroma presečiščno vlogo z drugimi vedami. Študenti bodo na začetku svojega študija, kamor je po študijskem programu umeščen Uvod v geografijo, dobili veliko informacij o razvoju in pomenu geografije skozi stoletja, o obsežnem naboru raziskovalnih metod, ki izhajajo iz notranje delitve vede, predvsem pa bodo spoznali raznovrsten in širok spekter področij, območij in problemov, ki predstavljajo jedro geografovega dela, pa tudi pomen njihovega razumevanja sprememb v prostoru za sodobno družbo. Pregledno in zelo zanimivo je opisan razvoj in pomen geografije skozi stoletja, od antike, preko srednjega veka in nato obdobje velikih odkritij, ki je dalo razvoju geografije nov pospešek in tudi napredek v kartografiji, pa vse do moderne geografije, kjer avtorji analizirajo njen razvoj od 19. stoletja, do vzpona regionalne geografije in nato velikega pomena systemskega pristopa, ki daje vedi specifično vlogo pri prepoznavanju vzrokov in posledic prostorskih sprememb. Posebej je poudarjena vloga kvantitativnih metod, ki so hiter razvoj dosegle z napredkom računalniške tehnologije.

Zanimive in poučne so tudi predstavitve nekaterih specialnih smeri, ki jih je prinesla sodobna geografija. V obsežnem poglavju bodo bralci spoznali izbrane geografske metode, predvsem pa bodo dobili praktične napotke pri uporabi geografskih virov, izdelavi kart ter orientacije na terenu in izjemno koristna navodila, kako izdelati samostojna dela, kako izbrati raziskovalno temo, zasnovati koncept in oblikovati končni izdelek. Poglavje, ki predstavlja metode znanstvenega dela v geografiji, bo zelo uporabno za študente višjih letnikov, ko bodo metodološke napotke še boljše razumeli in ko bo inventar njihovega geografskega znanja obsežnejši in raznovrstnejši.

Učbenik je v prvi vrsti namenjen študentom geografije na začetku njihovega spoznavanja vsebin, metod in vloge vede, ki so jo izbrali za svoj študij. Kot je bilo že izpostavljeno, bo zaradi kompleksnosti in nazorne predstavitve področij in metod dela, umeščanja stroke v znanstveno in strokovno okolje pa tudi njene aplikativne vloge v praksi, učbenik dragocen pripomoček študentom tudi vse do konca študija in tudi kasneje, ko bodo v praksi utrjevali svoj strokovni položaj in iskali že pozabljena znanja in informacije ali pa vire. Prav tako bo zanimivo čtivo še za bralce, ki jih zanimajo raziskovanja ožjega in širšega okolja skozi čas, spoznavanje novo odkritih območij in njihove kartografske ponazoritve in s tem povezane orientacije na morju in kopnem. Tudi študenti in raziskovalci sorodnih ved bodo v učbeniku našli veliko koristnih napotkov, informacij in virov.

Učbenik je razdeljen na vsebinsko ter problemsko zaokrožena poglavja, ki imajo v uvodu jasne napovedi ciljev s povednimi pa tudi privlačnimi motivacijskimi slikami. Poglavja so smiselno strukturirana in se vsebinsko nadgrajujejo, zaključujejo pa

jih slovarji manj znanih, a za stroko uporabnih terminov ter vprašanja, ki študentu omogočijo, da obnovi prebrano oziroma izlušči pomembne informacije in poudarke iz poglavja. Slikovne in grafične ponazoritve posameznih vsebin so nazorne in zelo povedne. Za študente pa tudi druge uporabnike učbenika bo zelo koristen še obsežen nabor literature in virov. Če so uvodna poglavja bolj namenjena splošni predstavitvi pomena, razvoja stroke ter njene znanstvene in aplikativne vloge, bralcem obsežno zadnje poglavje predstavlja povsem praktične napotke za iskanje virov in literature, orientacijo in izdelavo kart, predvsem pa za študentske strokovne seminarske naloge in zaključna dela. Učbenik dosega tudi zelo visoko didaktično, vsebinsko, strokovno in terminološko raven, predvsem pa je dober pokazatelj aktualne vloge in pomena stroke v znanosti in praksi ter zato predstavi študentom in drugim zainteresiranim zelo zanimiv in pester mozaik naše geografije.

Metka Špes

DOLINA BARUNA POD MAKALUJEM: ZNANSTVENE RAZISKAVE V OKVIRU ALPINISTIČNIH HIMALAJSKIH ODPRAV LETA 1972 IN 2014

Tajan Trobec in Uroš Stepišnik (urednika): Dolina Baruna pod Makalujem: Znanstvene raziskave v okviru alpinističnih himalajskih odprav leta 1972 in 2014. Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2023, 225 str.

Pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je konec leta 2023 izšla knjiga Dolina Baruna pod Makalujem s podnaslovom Znanstvene raziskave v okviru alpinističnih himalajskih odprav leta 1972 in 2014.

Monografija predstavlja rezultate celovitih naravoslovnih raziskav ob priliki slovenske himalajske alpinistično-raziskovalne odprave na območje Makaluja (8481 m) v letih 1972 in 2014. Odpravi sta vodila znana slovenska himalajca, leta 1972 Aleš Kunaver, štiri desetletja kasneje pa geografinja dr. Irena Mrak.

Knjiga je izšla v počastitev častitljive 90. letnice rojstva zaslužnega profesorja dr. Jurija Kunaverja, ki je bil raziskovalni udeleženec odprave leta 1972. Profesor je o odpravi že večkrat poročal v literaturi, najprej v knjigi o odpravi (Kunaver, 1974), dve leti kasneje pa je izšel prispevek v Geografskem obzorniku. Z njim je »bralcem nekoliko bolj približal to odmaknjeno azijsko deželo« (Kunaver, 1976, str. 23), ki je takrat in tudi kasneje vzbujala veliko zanimanje med Slovenci. Podobno so se o Nepal v člankih oglašali tudi drugi člani odprave, med drugim Tone Wraber in Janez